

CRISIS and the CITY

Alise Tifentāle

#dailyphotography un #fail

Ir pienācis tas brīnišķīgais laiks, kad "slikta" fotogrāfija ir "laba", t. i., tas, kas savulaik būtu uzskatīts par fotogrāfa neveiksmi un izgāšanos, patlaban noder sarunā par fotogrāfisko mediju saprašānu un kritiku.

Mana mākslas zinātnieces dienīškā fotogrāfiskā prakse ietver dažādu vizuālu un tekstuālu materiālu dokumentēšanu galvenokārt viedtālrunī, to skaitā muzeju un galeriju ekspozīcijas, arhīvu un bibliotēku vizītes, lappuses no rakstiem un grāmatām, vizuāli interesanta arhitektūra un dizains. Muzejos ir daudz tādu mākslas darbu un dizaina priekšmetu, kurus nav iespējams tā ātri un vienkārši nofotografēt ar mobilo telefonu, pašam aparātam un tā turētājam neiekļūstot kadrā. Ja jūs mani redzat tur, kur būtu jābūt tikai mākslas darbam, tā ir neveiksme tajā aspektā, ka man nav izdevies labi nofotografēt mākslas darbu, jo "labi" skaitās tā, ka pati fotokamera un fotogrāfs paliek neredzami. Bet, no vizuālās kultūras izpētes skatpunkta, šīs neveiksmes atklāj būtisku, lai arī visbiežāk acumirkliņu, mijiedarbību starp mākslas darbu un tā skatītāju. Ar laiku šie momenti kļūva par īpašiem pieturpunktiem manā ikdienas foto praksē un arī manā Instagram kontā alise_tifentale.

Instagram kļuva par manu primāro sociālo mediju 2013. gadā, kad sāku strādāt Njujorkas universitātes Kultūras analītikas laboratorijā un kad laboratorijas vadītājam, kultūras un mediju teorētiķim Ļevam Manovičam radās ideja veidot vārienīgu izpētes projektu par selfijiem, kas tieši tobrīd bija nokļuvuši sabiedrības uzmanības centrā. Tika nolemts tos pētīt tieši Instagram platformā, kas bija galvenais vizuāli centrētais sociālais medijs. Pētījumi rezultējās ļabi zināmajā projektā *Selfiecity.net* (2014–2015) un vairākos zinātniskos rakstos un grāmatu nodaļās, ko turpmākajos piecos sešos gados sarakstīju par selfijiem un fotogrāfiju sociālajos medijos. Kopš šī projekta Instagram ir kļuvis ne tikai par pētniecības objektu, bet arī par darba instrumentu un būtisku pašrefleksijas rīku.

Tādas dokumentālās filmas kā *"The Great Hack"* (2019) un *"The Social Dilemma"* (2020) mums draud ar pilsoņu karu un pasaules mēroga ekonomiskām un politiskām katastrofām sociālo mediju dēļ, jo tie spēj aktivizēt un pastiprināt cilvēka tumšāko pusi. Taču risinājums, manuprāt, nav sociālos medijus ignorēt, aizliegt vai pārtraukt tos izmantot. Ir diezgan skaidrs, ka sociālie mediji ir šeit uz palikšanu. Uz pārmaiņām vērstā rīcība tiek sagaidīta no šo mediju īpašniekiem, bet arī mums, parastajiem lietotājiem, ir visas iespējas izmantot šīs platformas pozitīviem – radošiem vai zinātniskiem – mērķiem.

- 1 Santjāgo Kalatravas dizainētais Pasaules tirdzniecības centra sabiedriskā transporta mezgls Njujorkā, 2016
- 2 Izstāde "Pasažas: Laikmetīgā māksla un Valters Benjamins". Ekspozīcijas iekārtojums Ebreju muzejā Njujorkā, 2017
- 3 Džūlijas Šeras (*Julia Sberer*) darbs "Mātes tiek novērotas" (1993) izstādē "Māksla interneta laikmetā: no 1989. gada līdz šodienai". Laikmetīgās mākslas institūts Bostonā, 2018
- 4 Darba autoru un nosaukumu tāri neatradu. Sanhajas biennāle, 2018
- 5 Aniša Kapūra (*Anish Kapoor*) darbs "Ne-objekts (Durvis)" (2008) izstādē "Minimalisms: Telpa, gaisma, objekts". Singapūras Nacionālā galerija, 2018
- 6 Salvadora Dālī un Žana Klemēra (*Jean Clemmer*) izstāde "Tikšanās, darbs". Galerija "Corso Como" Njujorkā, 2019
- 7 Deboras Anzingeres (*Deborah Anzinger*) darbs "Nevismīļīgi" (2018) viņas personālizstādē. Laikmetīgās mākslas institūts Filadelfijā, 2019
- 8 Ekspozīcija Buenosairesas Modernās mākslas muzejā, 2019
- 9 Instalācija pie MO muzeja Vīļņā, 2020
- 10 Sarmītes Māliņas darbs "Valoda" (1996) viņas personālizstādē. Galerija "Alma" Rīgā, 2020

